

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.
 Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
 Helyben előfizethetnek: a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztöly P. kereskedéseiben
 Egyes szám ára 5 kr. o. é.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordautca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, 1-ső emelet, lejárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorát 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségénél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztöly Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstejn és Vogler-nél (Neuer-Markt 14 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse, officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pestén: Haasenstejn és Vogler Urutca 13, Lang et Schwarz, Fűrdőutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart. Nyilttér sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolozsvári Közlöny“-re.

Megjelen naponként egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft o. é.
 Félévre 6 frt. o. é. Évnyedre 3 „ „ „

Az előfizetések egyenesen a szerkesztőséghez küldendők be.

Az előfizetés minden hó 1 és 15-kétől megújítható.

A „Kolozsv. Közlöny“ szerkesztősége.

A törvényhatóságok területi új beosztásáról.

A „P. Napló“ cikkezése mindenek előtt kiemeli, hogy a törvényhatóságok új beosztásának más czélja nem volt, mint oly törvényhatóságok kikerekítése, melyek a magyar államigazgatás biztositása mellett az állami közigazgatás és a helyhatósági önkormányzat igényeinek, mind szellemi, mind anyagi erői, mind pedig társadalmi összeköttetés és közfoglalmi irányzat tekintetében megfelelnének.

E czél szem előtt tartva, első alapelv gyanánt veendő az, hogy ily kisebb törvényhatóságok, melyeknek adómenyisége nem annyi, hogy annak egy megállapított százalék maximumából az önkormányzati költségek fedeztessenek, részint más törvényhatósággal való egyesítés, részint más törvényhatóságokba leendő bekebelezés által megszüntetessenek.

Továbbá nem hagyandó figyelmen kívül az sem, hogy az állami közigazgatás érdekei és egyéb fontos politikai tekintetek fölül még a városi lakosság terheinek könnyebbítése is megköveteli, hogy a kisebb szabad királyi és törvényhatósági joggal fölrühazott városok, mint önálló törvényhatóságok megszüntetessenek, és azon törvényhatóságokba bekebelezetessenek, melyeknek területen fekszenek.

Hogy hány városra fogja a belügyminiszter ezen elv alkalmazását javaslatba hozni, arra a jövendő kérdésén kívül egyéb fontos tekintetek is fognak befolyást gyakorolhatni, óhajtható azonban, hogy a belügyminiszter ugyanazon törvényjavaslat benyújtásával, melylyel a kisebb városi törvényhatóságok megszüntetését fogja javaslatba hozni, egyidejűleg oly intézkedést iránt is tenni előterjesztést, melylyel a megszüntetett városok szélesebb önkormányzati hatáskört nyernének, mint a milyennel a rendezett tanácsos ellátott városok bírnak, mindenesetre, hogy háztartási ügyeikre nézve ezennel is közvetlenül a belügyminiszter alatt maradnának.

Ez elvekből önként következik, hogy azon megyék, melyeken a terület, népesség, államadó és topografiai fekvés miatt változtatást tenni nem szükséges, jelenlegi határaikkal változatlanul főtartandók. Ilyeneknek tekinthetők például: Vas, Somogy, Baranya, Tolna, Soprony, Pozsony, Fehér, Szepes, Gömör, Marmaros, Sáros, Trencsén és a t. megyék.

Továbbá a tényleg főnálló nagyobb kiterjedésű megyéknek több törvényhatóságra osztása sem szükséges, és ha az állami közigazgatás és a helyhatósági önkormányzat érdekében ezen eljárás kivételkép szükségesnek mutatkoznék, az csak névvarmegyére lenne alkalmazandó. Így talán Pest Pilis és Solt, Bács-Bodrog, Torontál és a t. megyékre.

Nem volna helyes, ha a különféle területek a kisebb-nagyobb szigetek, nem különben az élesebb beszögélyesek (inklavák) a természetes határok figyelembe vétele mellett meg nem szüntetelnének.

További elv gyanánt állítható föl annak szükségessége is, hogy azon törvényhatóságoknál, melyek akár egyesítés, akár bekebelezés által nagyobb változás alá esnek, különös figyelmet kell fordítani arra, hogy azok oly természetes központok szerint alakíttassanak, melyek felé a lakosság közfoglalmi, par és kereskedelmi, továbbá egyéb érdekeknél fogva leginkább irányul: valamint egyáltalán az egész

kikerekítési munkálatnál kiváló figyelemmel kell lenni a természetes határokat, minők, a vizek, hegyek, hegylánczok s a meglévő és tervezett vasuti és egyéb közlekedési összeköttetésekre, melyek az érintkezést könnyítik vagy megnehezítik.

Ezen elvből kifolyólag oly vidékek és községek, melyek egy törvényhatóság szelén, saját törvényhatóságuk központjától távol, és a szomszéd megye székhelyéhez közel fekszenek, ez utóbbi törvényhatósághoz kell hogy csatoltassanak.

Azon kérdésre: vajjon a törvényhatóságok területének kikerekítése czéljából szükséges-e a terület, a népesség és az államadóra nézve egy bizonyos maximumot, vagy minimumot egy általános kulcs gyanánt megállapítani, válaszunk az, hogy sem a területre, sem a népességre nézve egy ily általános kulcsnak alkalmazását gyakorlatilag kivihetőnek nem tartjuk, ellenben az államadóra nézve mulhatlanul szükségesnek találjuk egy bizonyos adóminimumnak alapul vételét.

Ezen államadó-minimum nézetünk szerint 500 ezer forintnál kisebb nem lehet, ha az önmegadózatás elvére fektetett önkormányzati rendszernek fejlesztése és megszilárdítása komoly szándék, és ha mégis föltenni lehet, hogy 500,000 frtnyi államadónak egy megállapított százalék maximumából a törvényhatóság az önkormányzati költségek elviselésére alkalosok tulterhelhetése nélkül képes leend.

Ha ezen államadó-minimum a jelenlegi törvényhatóságokra alkalmaztatik, kiderül, hogy a következő törvényhatóságok a föllállított kulcs alatt maradnak és pedig 100,000 forinton alul fizetnek adót: Aranyoszek, Szerdahely, Szászsebes, Ujegyház, Besztercevidék, Kőhalom, Szászváros, Nagysink, Segesvár és Torna; 100,000 és 200,000 ft. közt fizetnek adót: Kővárvidék, Medgyesszek, Felső-Fehér, Maroszek, Udvarhelyszék, Fogaraszvidék, Turóc, Ugocsa, Csikszék, Kraszná- és Arvamegyék; továbbá 200,000 és 300,000 forint közt fizetnek adót: Háromszék, Liptómege, Doboka, Küküllő, Hajdúkerület, Belső-Solnok, Esztergommege, Zólyommege, Szabenszek és Brassóvidék; 300,000 és 400,000, forint közt fizetnek: Sáros, Ung, Torda, Közép-Szolnok, Beregh, Kolozs, Győr és Hunyadmegyék, végre 400,000 és 500,000 forint közt fizetnek adót: Komárommege, Szepes a XVI. városi kerülettel együtt, Marmaros, Alsó-Fehér és Abaujvármegyék. Ezen kombináció után, tekintettel az eddig elősorolt elvekre, azon következtetést vonhatjuk le, hogy az eddigi törvényhatóságok száma, mely 80-ra megy, mintegy 50—54-re leszállítható lenne.

Erdélyre nézve a cikksorozat a következőket mondja: Minthogy Erdély 754 □ mértföldön 2 millió 110,727 lakost számlál s csak 4,890,000 forint államadót fizet, tekintettel ezen területi kiterjedésére és népességére, továbbá történelmi fejlődésére és a létező politikai viszonyokra, végre különös figyelemmel a jelenlegi határokat, nézetünk szerint az erdélyi részek czélszerűen 9—10 megyénél többre alig oszthatók föl.

Végül mulhatatlanul szükségesnek találja a járásoknak minden kormányzati ág szerint is öszhangzó fölosztását és a közigazgatási járasok számának törvény általi meghatározását.

Ezen fölosztásnál alapul kellene venni, hogy egy közigazgatási járás mintegy 30 ezer lélek essék, önként értetvén, hogy a járasok számának megállapítása előtt a megszüntetendő és az illető megyékbe bekebelezendő szabad királyi és törvényhatósági joggal fölrühazott városok, valamint a rendezett tanácsos ellátott városok népessége is, minthogy ezek szolgabírói hatóság alatt különben sem állanak, az illető megye lakosságának számából levonandó.

Végül teljes határozottsággal biztosít a cikkk, hogy ezen törvényjavaslat a f. é. november 8-kán összejövendő képviselőház elé fog terjesztetni, a mi által a törvényhozás e részbeni várakozásának is elég lesz téve.

Hétfalusi magyar és román bajok.

Mielőtt Brassó városa a kutyaadóra gondolt volna, szemelt azon sudar feyőfákra veté, melyek Hétfalu bérzein és völgyein oly szépen és gyorsan nőnek mint Libanon cedrusai. Ha minden tőkére csak egy félhuszast vetek s az eddigi

szabad épületfa-vágást betiltom — gondolá magában Brassó — ezerszeret több jövedelmem lesz, mint mennyit az a teyneremnyi „Malomdomb“ hajthatott volna, különben ahoy is igényt tartok, mert idők multával az épületrom alatt megtaláljuk az alapha betett emlékkövet, mely a birtokos részére fog tanuskodni. A mi nem sikerül egyszer, megpróbáljuk tiszser, főleg ha Schmerling-Nádasdy-Maager kormány viszi a főszerepet Szent István birodalmában.

Szegény Hétfalu! nem elég, hogy lisztedet, italodat megvámolja Brassó, most szabad épületfára kerül a sor. Uj perlekedés, uj költség, uj keserűség, uj küzdelem. Könnyen érthetjük, hogy Brassóban nincs orvosság. Ismét a derék Gödri János vette oltalmába a segélykeresőket. Történt az is, hogy némely előjáró más uton fogott a dologhoz, mint ő tanácsolta s ismét jöttek a panaszok, hogy a város böles círcumspectusságán s kémkedésén megtört az üdvös kezdet, akkor a nemes férfiu haragra lobbanna galléron ragadta az ügyellen bírót s mint Luther kalamarisát az ördög felé, ugy löké le szegény ügyellen, szász inspector kegye és községe jólete közt ingadozott a meredek léposfökn. Kár, hogy Hétfalunak kenyerét evő, de jogait tisztító idegen jegyzői nem juthattak a lelkőtt bíró sorsára, mert arra ők mint Brassó kedvencei szászortra érdeme-sebbek voltak.

Ha Brassó városa határozattá emelhetné volna, hogy minden feyőtökére 25 váltó krajczárt vessen, ismét bebizonyítható, hogy ő földes ur, mert szabadon, kénye kedve szerint intézkedik a nép birtokában és szabad használatában levő erdőkkel.

De a szándékával most legalább nagy kudarcot vallott. Gödri megnyerte a pert Grüner, brassóvidéki elnök hivataloskodása alatt. Brassó visszautasított és Hétfalu győzött, ismét mint az előtt szabadon használta gazdag erdeit.

Eljött 1852—53. Most vagy soha, gondolá magában Hamari Péter barczavizi kormájában a sörös krugli mellett s a mit ő gondolt, azt a város gondolta. A határfelméréskor kirándul egy brassói bizottmány Tömös völgyébe, hol a hasonnevű Tömös folyó választja el Türkös és Bácsfalu erdő és legelő területét a brassóitól. A két község képviselői békésen haladnak az Alsó-Száraztömös völgyéig, itt hirtelen megállapodnak a szász urak és feyveres ervel kényszerítik a falusi bizottmányt a Tömös jobb oldalára átcsapni és Alsó-Száraztömös vizét Brassó határául elismerni, a városnak hagyván milliókat érő Száraztömös, Szuszaj és Csaplya erdő, legelő és kaszáló helyeket. Rög vágyott erre Brassó foga, de dicsőretére legyen mondva a két községnek, itt a böles urak terve mindig megtört a derék előjárók és ősei birtokát el nem áruló nép éber vigyázásán, meg nem ingatható hűségén. A két község bizottmánya ünnepesen övast tesz e hallhatlan, szemtelen felépés és követelés ellen. És Brassó városa nem rettegve Isten büntető igazságától, nem lelkiismerete furdolásától, nem egy későbbi kor kárkozató ítéletétől, határához kapcsolja nevezett területet s máig is magának mondja, de ezer szerencse nem használja, mert jaj annak, a ki lábát és fejszét oda vinné, mert e helyek többet érnek, mint az universitás minden kíncosei, akkor megszakadna az egyválláság alapján kifejtett egyetértés, egyetértés, mely már is mindinkább fogy és hidegül a szász politika folytán. Mit ér a szép hit, ha nincsen kenyér, emeld föl Anteuszt a földről s elvesztette minden erejét. Jakó, Warton Gödri, Hincz ügyvédek álltak a két község élére. Birkozott a két szegény község körömszakadtig a hatalmas, pénzes Brassóval, mely most a favágást is betiltotta az elvett erdőrezsekben; száz meg száz öfa rothadt ott, mert a kitűzött terminusig nem bírták hazatakarítani a szegény emberek. És miért tehetzte ezt a város, könnyen megérthetjük, nehogy valamely megkért bizottmány későbbi időkben az otlévő vágott öfákról a községek részére tanuskodjék. Ez erdőrezsek lezárása által főjövödelmétől fosztá meg a város a bácsfalvi és türkös magyarokat. A románok csak annyiban éreztek a megszorítást, hogy drágábban kellett a szükséges tűzifát beszerezniök.

Felémilitésre méltó Brassó városának, illetőleg tanácsának a sok panaszra kiadott egy válasza az erőszakal határához keblezett erdő és legelő részek perében. „Tudtul adatik Bácsfalu

és Türkös községeinek, hogy „Száraztömös, Szuszaj és Csaplya“ Brassó határához kapcsolhatása által nem a birtok elvétele, hanem a föld vagy határfelmérés munkálatának gyorsabb keresztvitele czélozotatik s daczára ennek, az erdőrezsekből most még asszafat sem szabad senkinek hozni.“

Nem csuda, hogy így erőszakoskodhatott Brassó városa azon időben, midőn a bécsi Reichsrathban a szász nemzet vitte a főszerepet és azt merészelté állítani, hogy az unio halvaszületett gyermek. A két község óvakodott minden ingerültsége mellett titlleges bánalmaktól, mert különben akár hányan heverhetek volna Brassó börtönében, a mint ezt fennebb tapasztaltuk.

De midőn Brassó szerelme Hétfalu gyötrelme volt, jött Schwarzenberg hercege és ki részére dönt, meglátjuk a következő cikkkben.

1850-től kezdve 1857-ig kivoltak már minden erdőből zárva Bácsfalu és Türkös lakosai. Brassó egy erdészeti hivatalt állított fel Hosszufaluban s szász erdősze oly hatalmat gyakorolt, hogy a szegény elkeseredett nép által nagyságos urnak nevezette magát napjain, Bácsfalu, Türkös, Csernátfalu és Hosszufalu községeiből halomra rakata lakásán a száakra menő elzalogolt fejszét és lánczot, melyek a magyar templomok előtt elárvereztettek és Brassó pénzárát gazdagíták.

A mi soha sem történt meg, mióta Hétfalu Brassó közigazgatása alá — de nem jobbágyi szolgálatra — bocsáttatott: Bácsfalu és Türkös saját erdei mellett kiszorult Oláhország „Práhova“ nevű völgyébe s onnan volt kénytelen nagy távolból és ezüst pénzen tűzi fáját megszerezni. Az elkereredés iszonyu volt. Itt és a városnak 1848 évi eljárásában rejlik az ok, miért távoztak el a hétfalusi magyar tanulók a brassói szász gymnasiumról távol fekvő magyar iskolákra s mért nem kerelkedik kedve egyetlenegy magyar atyának, gyermekét ily jogtíró nép mérges szellemében neveltetni. Ily szellemben növelt jegyzők, tanítók és papok — tisztelet a kivételnek — bölesdált énekeltek Hétfalunak, midőn hársány hangon kellett volna a népet feltüzelní és jósát még a szószékéről is a biblia szavaival támogatni. De hagyjuk az efféle: „Der Bauer ist ein Lauer“ élősi pásztorokat!

Hétfalu történetében feledhetlen az 1857. esztendő. Az isteni gondviselés Schwarzenberg herceget körutján Hétfaluba is elvezerte valamint br. Eötvös minisztert 1869-ben. Isten után még csak e bécsi hazától várta a koldusbotra jutott két község elablott területének megmentését. Schwarzenberg hercege a hosszfalvi járási hivatal egyik szobájában fogadta az inepiesen öltözött parasztokat, előjárókat, esküdtöket. Az elkeredés hangján előadott hosszú panaszai figyelmesen és mind inkább felgyuló arczal végig hallgatja a hercege és ezen szavakkal fordul Marinelli járási elnökhöz: „Intézkedjék, elnök ur, hogy e szegény panaszoló nép erdeit ismét szabadon használhassa.“ Marinelli executiót kérest javasol a két községnek, Brassó előáll az 1854. évi urbéri patenssel, holott Hétfalu és Barczaság többi magyar és román községei soha sem teljesítettek jobbágyi szolgálatot.

És lám három hó elmúltával Brassó városát rászoritotta a hosszfalvi járási hivatal a Tömös völgyén 30 hold erdő kimérésére. A két község ezerszeres Isten fizessét kívánt a magas utazónak a mostoha sors ily váratlan megfordultáért. Épületfa, tűzifa, vásárra való öfa-vágás ismét szabadá lett.

Szusaj, Száraztömös, Csaplya fölötti pernek is véget vetett egy brassói törvényezéki ítélet, mely szerint említett terület visszaosztalendő a majdnem felosztás alá jutó erdőrezsekhez, melyek még a két község birtokában maradtak. Tehát Brassónak szándéka volt nevezett területet elvenni és a megmaradt részből az urbéri patens szerint ismét osztotni. Az ítélet, ugy tetszik egyelőre, mintha a két községnek kedvezett volna, de ha mélyebben tekintünk e tetsző kedvezésre, ugy találjuk, hogy a brassói törvényezéki ítéletében szép simán ki van mondva a patens érvényessége, a mi a két községre és általán egész Hétfalura nagyobb veszélyt rejt magában, mint egy erdőrezs elvesztése.

Brassó azonban így sem pihent és pihenésre és megerősödsére egy percznyi nyugalmat sem engedett a zaklatott jogát védő csángó népnek. A hg talán még nem is hagyta el Barczaság határát, Brassó már azon törte fejét, hogyan csikarhatna valami jövedelmet a két község erdőiből. Szép szóval mint a róka a sajtot; a nem elég vigyázatos bírót még

pedig a bácsfalusi rábeszéli a városiak, hogy 1 ezer 500 öl, vágott fa jobb mint 30 hold erdő évenként. És a bíró ügyetlen esküdtelével rá ment a családokra, mert, mondjuk az igazat, nem hitték, hogy a város e tervében valami gyalázatos aljas-ság rejthetnék. Pedig ez így volt, a mint látni fogjuk.

Legújabb táviratok.

Zágráb, sept. 3. (Országgyűlés.) A mai ülésben a szélsőbaloldali tizenegy tagja indítványozta, hogy az országos küldöttség munkálata ne tárgyalassék. A ház nem vette figyelembe az indítványt, és nagy tetszéssel fogadta Zsivkovics beszédét, melyben az elfogadást ajánlta. Makanez hevesen megtámadá Rauch pártját, az arisztokráciát lehetetlennek, a középpártot hazafiatlannak nevezte, tagadja, hogy a magyar király, egyszersmind horvát király és indítványozza a regnicoláris munkálát elvetését. Elnök kénytelen volt a zajongó karzatot rendre utasítani. Vencsina válaszolni fog Makaneznek.

Zágráb, sept. 3. A mai országgyűlési ülésben az országos küldöttség előterjesztésének felolvasása után 11 szélsőoldali tag azt indítványozta, hogy az előterjesztmény ne vétessék tárgyalásba. A ház figyelmen kívül hagyá ezen indítványt. Zsivkovics aláírja az előterjesztmény elfogadását, mely a Magyar- és Horvátország közti viszáltnak véget vet, és Magyarország fölírását lehetővé teszi. (Tetszés.) Makanez az előterjesztmény elvetését indítványozza.

Berlin, sept. 3. A császár a győzelmi emlék tegnapi leleplezési ünnepélye alkalmából a metzi és stassburgi erődöket a tbnagyok és parancsnokló tbkok nevére keresztelte el. A düppeli, alseni és kieli erődítmények Wrangel, Herwarth és Vogel tbkok nevére kereszteltettek el.

Dresda, sept. 3. A „Dresdn. Journal“ Vilmos császárnak egy iratát közli a szász koronahé-hez, melylyel a háborúban szerzett érdemei elismerésül a strassburgi 7. számú erődöt a szász koronahé nevére kereszteltette.

Madrid, sept. 1. A madridi főkapitány és azon tisztok között, kik a trifai és bejari zászlóaljok ujjaszervezése végett Cataloniába vannak rendelve, élénk szövtálat fejlődött ki. A tisztok elfogadták a megbízást, azonban a katonai szabályok szigorú alkalmazását kívánták. A hadügyminister veté magát közbe, a vizsály még nincs elintézve.

Belgrád, aug. 2. A görög királyné a Dunán való átutazásban Semendria és Tetislan szerb várak által ágyulósékkal üdvözöltetett.

Genf, sept. 3. A békebíró, egy jegyző, a városi hatóság küldöttje és a végrendeleti végrehajtó jelenlétében tegnap nyitott ki azon szekrény, melyben az elhalt braunschweigi hg. hagyatéka le- téve volt. Sem pótvégrendelet, sem más rendelkezés, sem a híres Onyx-váza nem találtatott. A meg- számlálá egész napon át tartott; kötvényekben 16 millió és ércpénzben 100,000 frank lőn megszá- mlálva. A gyémántokat csütörtökön becsülik meg. Ed- dig nem adatott be tiltakozás.

TÁRCA.

Lykurgus és Sólón törvény- hozása.

Schiller után.

Sólón.

Egy nép jellemének leghivebb kinyomata, érdemének vagy értéktségének legbiztosabb bi- rája törvényei. A spártainak esze korlátolt, szive érzéketlen volt; szövetségesei iránt büszke és gö- gös, a legyőzöttekkel szemben kemény, rabszol- gái iránt embertelen, főnöke iránt szolgálai, egyezke- déseiben lelkiismeretlen és hűtlen, elhatározásaiban kényuri volt, sőt még nagyságában, erényeiben is hiányzott az a kellem, mely egyedül képes a sziveket megnyerni. Az athenei ellenben társalgá- sában érzékeny és szelid, beszéd közben udvarias és élénk, csekély dolgokban szives, az idegenek- kel szemben vendégszerető és kedves volt. Igaz ugyan, hogy szerette az elpuhultságot és piperét, de az nem akadályozta meg, hogy az útközetben ne harcoljon úgy, mint egy oroszlan. Biborba öl- tözve, jó illattal megkenve, hozta rettegésbe Xer- xes millióit ép úgy, mint a durva spártaiakat. Szer- tette az étkezés gyönyöreit és a kőj ingerének ne- hezen tudott ellent állani, de a dobzóadásokat, és szemtelen magaviseletet beostelennek nyilvánították Athenben. Az ókor egy népénél sem volt annyira szokásban a gyöngédség és illem, mint ennél; egy Macedoni Fülöppel folytatott háborúban, az athe- neiek a királynak néhány levelét elfogták, melyek közül egy feleségéhez volt intézve; a többi föl- bontották, de ezt az egyet felbontatlanul küldötték vissza. Az athenei a szerencsében nagylelkű, a szerencsétlenségben állhatatos volt, — s ekkor mi sem gátolta, hogy a hazáért mindent kockára tegyen.

Rabszolgáival emberileg bán, s a sértett rab- szolgáknak szabad volt kizóját bepanaszolni. Sőt

Értesítés és felhívás.

A helybeli ev. ref. egyház belvárosi leányis- kolája az 1873—4-ik tan-évvel közhasznú éle- tének egészen új stadiumába fog lépni. Az egyházi előjáróság ugyanis oly intézkedéseket tett, melyek teljes biztosítékot nyújtanak az iránt, hogy az intézet a közművelődés igényeinek s ennél fogva a t. cz. szülők méltányos várakozásának minden tekintetben meg fog felelni. Az előjáróságnak sikerült — bár tetemes áldozattal — az egyes tan- tárgyak előadására, a vezérő-tanítónő mellé, ki- váló szakismerettel bíró tanlérfiakat, s a német nyelv tanítására egy bécsi születésű német nőt nyerni meg, úgy hogy az utóbbi vezetése alatt, a rendszeres német tanórákon kívül, a társalgás foly- tonosan német nyelven fog folytattni s így a nő- vendékek — az elméleti tanulás mellett — az any- nyira szükséges nyelvből gyakorlati kiképzést is fognak nyerni.

Az előjáróság meg van győződve, hogy ez intézkedéseket a t. cz. szülők, gyermekeik czélsze- rű nevelése érdekében, örvendetes tudomásul veendik s a kínálkozó alkalmat fölhasználni kedves kötelességüknek tartandják.

A egyes tantárgyakat a következő férfiak és nők fogják előadni:

Vallást, tiszt. Herepei Gergely, ev. reformá- tus pap.

Kisérleti természettant, t. Debreczeni József, ev. ref. r. tanár.

Terményszajtot, t. Parádi K., ev. ref. r. tanár.

Német nyelvet, Bonnhauser Mária k. a.

Földrajtot, Magyar nyelvtant, Magyar-törté- nelmet, Számant, Vadas Póli k. a.

Világtörténelmet, Csillagászati földrajtot, Va- das Zsuzsanna k. a.

Írást, Olvasást, Elemi földrajtot, Elemi szá- mant, t. Szász Lajos, ev. ref. tanító.

Női munkákat, Kolozsvári Józsefné és Bonn- hauser Mária k. a.

Ezeket kivül — csekély díjért — nyerhet- nek oktatást a növendékek rajzban, franczianyelvben s zongorán.

Noha az előjáróság ez intézkedések által a növendékek minden oldalú kiképzésére utat nyit, a havi tandíjat csupán 1 frt 50 krajczárban állapí- totta meg, mely a többi hasonló intézetek tan- díjaival összehasonlítva, felette mérsékelt s csupán az egyház tetemes áldozatai árán volt ennyire szab- ható.

A beiratások — 50 kr. díj mellett — e hó hó 10-ig tartanak s ekkor a rendszeres tanítás kezdetét veendi. Az előjáróság reméli, hogy e korszerű intézkedéseiről a t. cz. szülők elismerő méltánylatokat tömeges pártolás által fogják tanusítani. Kolozsvárt, 1873. sept. 1.

A kolozsvári ev. ref. egyház előjáróságának megbízásából:

Szász Domokos, s. k. Vadas Póli, iskola-felügyelő. vezérő tanítónő.

A hideglelés

mivolta és természetes (viz) gyógymód sze- rint orvoslásának rövid leírása.

A hideglelés, láz, nem egyéb, mint a test

még az állatok is érezték e nép nagylelkűségét; a Hekalonpedon templomának bevégezése után el- határozták, mindazon állatokat, melyek ennél al- kalmazásba voltak, szabadon bocsátani, s egész életükre a legjobb legelőkön tartani ingyen. Ez állatok közül egy azután munkára adta magát ön- ként, gépiesen szalagált fel s le a többiek előtt, melyek a terhet húzták. Ez a látvány annyira meg- hatotta az atheneieket, hogy elhatározták, ez álla- tot jövőben az állam költségén magánosan tartani.

Azonban tartozom az igazságnak, az athenei- ek hibáit el nem hallgatni, mert a történelem nem lehet diszbeszéd. E nép, melyet egyszerű erkölce, szelidsége, bölcsesége miatt annyira bámulunk, nem egyszer piszkolta be magát nagy férfiai iránti legutabbi hálálansággal, legyőzött ellenségei iránti kegyetlenséggel. A szónokok hízeltései által meg- romlott szabadságára büszke, annyi tulajdonságára hű nép, szövetségeseit és szomszédait gyakran elviselhetlen gúggyel kizozta, a nyilvános tanácsko- zásoknál könnyelmű képmutatók vezették, mely kö- rülmény gyakran hiusította meg a legbölcsebb ál- lamférfiaknak is fáradozásait, s az államot a meg- semmisülés szélére juttatta.

Minden egyes athenei engedékeny és érze- keny volt; de nyilvános gyűlésekben nem az előb- bi ember.

Ezért rajzolta Aristophánes földieit otthon okos öregeknek, a gyűlésekben bolondoknak. A dicsőség szerete, az újdonság vágya uralta őket egész a kicsapongásig. Az athenei gyakran he- lyezte a dicsőségbe javait, életét, s nem ritkán eré- nyét. Egy mirtus koszorú, egy ostrapó felírás, mely érdemeit hirdette, hatalmasabb ösztönző volt nagy tettek, mind persának nagy királya minden kin- cse. A mennyire tülhajtotta az athenei nép hálát- lanságát, ép oly mértékben volt ismét háládatos- ságában. Egy ily néptől győzelmi pompával kísé- rteni haza a népgyűlésből, magaszasosabb és, való- díbb élvezet dicsvágyára nézve volt minőt 1 monár- cha nyújthat legkedvesebb alattvalójának; mert

minden részének azon igyekezete, fáradozása, melynél fogva a bennrekedt vagy betolakodott ár- talmas anyagot magából kitakarítani igyekszik és pedig a bőrön (izzadság, kiütések himlő, scárlát stb.), a szájon (hányás, köpés stb.), továbbá szé- keléssel (hasmenés,) a vizelet által stb.

A hideglelés mindaddig tart, a mig a test ereje a benne levő rossz anyagot ki nem ta- karította.

A hideglelés tehát nem a betegség maga, ha- nem nyilatkozata a test erejének, hogy e testben levő betegségi anyagot kitakarítsa.

A mely testnek nincs erre elegendő ereje, sínlődik, rögzölt (chronikus) beteggé lesz, és ha erőre nem kap, végtére elpusztul, meghal.

Az ember teste szüntelen anyagcserének van kitéve életében, azaz: mindazon természetes táp- anyagok, melyeket megesszik és megiszik és a bő- rön át belélegzel, előbb-utóbb vér, csont, húsa stb. átváltozván, az elhasználnak maradványait, a salakokat, a testben immár nem szükséges, fő- lőslegesen részeket, a már fennirt testrészeket kítaka- rítja, vagy legalább kitakarítani igyekszik. Ezt a testnek rendes, természetes eljárása. De a mai eszem-izom világban a természetes életmód meg- szűnt. Az emberek nagyrésze nem azért eszik és iszik hogy éljen, hanem azért él, hogy egyék és igyék minél többet, ezért az emberek nagy része beteges és nyomorult. Az eszem- izomhoz járul még a mellőzhető és mellőzhetlen, a téves és rendetlen életmódnak egész serege; mint p. a többek közt természet-ellenes ételek, italok; a testnek alkatrészeivé nem válható patikai szerek használata, rossz levegő, nedves, füstös, sötét, piszkos lakás, nemlőrűség; szellemi és testi megerőltetés stb. stb., melyek mind összesen, vagy egyenként is kisebb nagyobb mérvben mul- tatlannal azt okozzák, hogy a testbe több salak gyűl össze, illetőleg halmozódik fel, mint a meny- nyit az ő, természetből reá ruházott rendes erejénél, eljárásánál fogva kitakarítani képes.

Ilyetén körülmények közt, ilyenén szomorú helyzetében mit teszen. mit kénytelen tenni, hogy a fölőslegest, a háborgatót magából kiűzze? azt teszi, hogy minden erejét, minden segéd-erőforrását mozgásba hozza, hogy a salakot magától távolítsa; ha ez nagy mennyiségben van, föllázad az egész testnek minden része, első sorban a vért küldi nagy mennyiségben oda, hol legnagyobb az ellenség, legtöbb a salak, — ha a test belső részében gyűl össze a vér, a test külreze fázik, innen a hidegle- lés elnevezés. Ha a külrezegekben gyűl meg, elő áll a láz, a forróság.

Midőn a vér feladatának megfelelt, előállanak a kiürülési jelek: az izzadás, hányás, hasmenés stb. Ez a legeslegjobb esetben így megyen, ha a testet nem háborgatjuk, szépen mentere hagyjuk, vagy a hol csak lehet kormányozzuk, támogatjuk, természetes, azaz föltétlenül szükséges eszközökkel, u. m.: levegővel, vízzel, meleggel, világossággal, természet rendelte tápanyagokkal, nyugalom- s mozgással, ha pedig el nem sajátítható, vér és hus- sá soha át nem változható (tehát a testre nézve ártalmas) anyagokkal, mint p. a chinin, arsenicum (egér kő) stb. háborgatják, — elnyomják, meg-

egészen más dolog, egy büszke, gyöngéden érző népnek szivére hatni, mint egyetlen embernek tet- szeni. Az atheneieket örökké tartó izgalom kellett; hajlama szüntelen benyomások új élvezetek után kapkodott. Ezen újságvágyának naponként új táp- lálékot kellett nyújtani, ha nem akarta azt, hogy az állam ellen forduljon. Ezért mentette meg gyak- ran egy színjáték, a maga idejében adva, a köz- nyugalmat, melyet lázadás fenyegetett, ezért volt sokszor egy bitorlónak is nyertjátéka, ha a nép von- zalmának egy csomó látványosságot nyújtott. De ép ezért jaj'a legérdemesebb polgárnak is, ha nem értett azon mesterséghez, minden nap más lenni, s érdemét feljuttani.

Sólón életének alkonya nem volt oly derült, mi- nőt megérdemelt volna. Hogy az atheneiek tola- kásától megmenekedjék, kik naponként kérdésekkel és javaslatokkal ostromolták, mihegy törvényei ér- vényben voltak egy utazást, tett a szigetekre és Egyiptomba Kisázsian keresztül, hol korának legna- gyobb bölcsével értekezett, meglátogatta Crózus- nak királyi udvarát, Lydiában s az egyiptusi Laus- t. — Milet Thalessel és Crózsussal találkozásával sokkal ismeretesebb, hogy itt ismételt szükséges volna. Midőn visszatért Athenbe, az általános három pár- tot felforgatva találta, melyeknek élén két vesző- lyes férfi, Megakles és Pisistrates, állott. — Megák- les gazdasága által lett hatalmas és félelmetes Pi- sistrates kormányzati tehetsége által. Ez a Pisistrates, Sólón egykori kedvence, Athennek Julius Caesár- ja, kinyújtva egy szekeret, halványan és vérző seb- bel jelent egyszer meg a népgyűlés előtt, melyet ő maga karczolt karján így szólott: Igy bán- nak ellenségeim miattatok, életem szün- telen veszélyben van, ha nem tafáltak fel valamely intézményt, mely megovjon. Tüs- tét kivített barátai, kiket betanított volt, hogy testőrt rendeltek melléje, kinek kötelessége volt ki- sérni, valahányszor kiment. — Sólón ezen idít- ványának hamis szándokát kitalálta, s mindent el- követett ellene, de eredménytelenül. Az indítvány elfogadtatott, Pisistrates megkapta a testőrt, de

bénítják, tehetetlenné teszik a test erőlködéseit, a lázt, a gyógyküszdelmet.

Ertsük tehát meg: a hideglelés, a láz, nem ellenségünk, hanem jele annak, hogy jóbarátunk: a test ereje, a zürzavart a testben rendezni akarja.

Már most azt kérjük: azon jóbarátunkat, a ki bajunkban segítségünkre jó, szabad-e, helyes-e meggátolni?

A „hidegleléseknek“ a betegnek gyógyszer- reket rendelni ép oly téves eljárás, mint mikor a gya- logolni vagy táncolni akaróknak talpára vesicatórt — hólyaghuzó-tapaszt — alkalmaznak.

Kolozsvárt, augusztus 31-én 1873.

ÚJDONSÁGOK.

Kolozsvár, sept. 5.

— **Hátralékban levő t. előfizetői- ket kérjük, méltóztassanak az illető összege- ket hozzánk mihamarább beküldeni.**

A „Kol. közl.“ szerkesztősége.

— **A bécsi kiállítás látogatói** összes száma a kiállítás megnyitásától kezdve, auguszt. 31-ig bezárólag 4.178,807-et tesz, mely számba a munkások, kiállítók stb. is befoglalvák. Belepti di- jul elejétől kezdve aug. 31-ig 1.184,499 frt. 50 kr. folyt be. Ugyanczen időszak alatt a rotundát kör- rülbelül 79,416 ember mászta meg, kik ezért 24 ezer frtot fizettek.

— **A helybeli román olvasó egyeslet** e hó 7-n d. u. 4 órakor egyleti helyiségében gyű- lést tart.

— **Borzasztó tűz** Közel 40 városi pol- gárnak a Szent-György-hegy aljába a Szamos folyó tőzsomszedságában, mint egy két ezer kalangya ki- csipelt szalmáját gonosz kezek meggyújtották; az összes szalma készlet kezés kivételével lángok mar- taléka lett, derék tűzoltóink igyekeztek mindent elkövetni, hogy a megmenthető megmentésék.

— **A ballet előadás** mint halljuk szom- batról elhalad keddre; mert Pasqualis ur a ka- tonazenekart csak is e napra tudta kinyerni; e miatt 8 napot kell itt töltenie; hisszük azonban hogy társulatának jó hire zsufolt színházzal jutalmazandja e nagy költsékesét.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** f. hó 10-én (szerdán) d. u. 3 ó. rendes közgyűlést tart, a melynek főbb tárgyai: a magyar kereskedelmi törvénykönyv tervezete; az 1867 XVI. (vám és kereskedelmi szövetségről szóló) törvényzikk módosításai, a keleti vasutnak M.-Ujvárral összekötötésbe hozásáról kelt kérvény, a sz.-régeni ipariskola ügye; az 1874-ik évi ka- marai költségvetés, és más rendes ügyek mely a t. tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

— **A iparos-egylet helyiségeiben** f. hó 7-én vasárnap, délután 1/2 3 órakor fognak megkezdődni a bécsi világtárlatra felküldött iparo- soknak nyilvános jelentései. Melyre a n. é. közön- séget, de különösen, az onlítottak, a kik az ipar emelésének ügyét szívóken hordják, egész tisztelet- tel minél számosabb megjelenésre felkéri az iparos egyeslet igazgatósága. V a s á r n a p jelentését teszi Köleséri János asztalos és Böckel Károly esztergályos mesterek. Hét f ő n az az szeptember

mindaddig nem látta magát a hatalon magaslatán, mig az athenei felegvárat birtokába nem vette.

Most hullott le a nép szeméről a fátyol, de már késő volt. Athent rémület fogta el. Megakles és pártja elszaladt a városból, a bitorlónak hagyva hátra. Sólón, ki egyedül nem hagyta magát meg- csalatatni, volt az egyetlen ember, ki a bátorságot nem vesztette el, bármennyit igyekezett, polgártár- sáit visszatartani az elhamarkodástól, mig idő volt rá, most csak arra törekedett, hogy hanyatló bá- torságát visszanyerje. Midőn sehelse találta meg a kezdőpontot, haza ment, fegyverét letette az ajtó elébe s így kiáltott fel: Mindent megtettem, mit te- hettem hazám boldogságára.

Nem gondolt az átkozódással, hanem tovább ment, hogy az atheneiek esztelenségét, és a zsar- noknak lelkiismeretlenségét keményen megfedje. — Midőn barátai kérdeztek, mi teszi oly bátorá, hogy a zsarnokkal dacolni mer, így felelt: Korom a dja ezt a bátorságot. Meghallt, s utolsó pillantásban nem látta hazáját szabadnak.

De Athen nem esett barbarok kezébe, — Di- sistrates, egy nemes keblű ember volt, s tisztelte Sólón törvényeit. Midőn enek következtében két- szer üzetett el vetélytársától, s kétszer lett ismét a város ura, mig végre uralmának csendes birtoká- ban maradt, bitorlásait az államkörül valódi érde- mes és tündöklő erényei által ellefedtette. — Senki sem panaszkodott alatta, hogy Athen többé nem volt szabad, oly csendesesen és enyhén folyt uralko- dása; nem ő, hanem Sólón törvényei uralkodtak. Pisistrates megnyitotta Athennek aranykorát; alatta viadt fel a görög művészet szép reggele. — Meg- halt, s úgy sajnálták, mintegy apát. Megkedett munkáját fia Hipparh és Hippias tovább folytatták. A két testvér egyetértéssel kormányzott, egyenlő szeretet lelkesítette mind ketőt a tudomány iránt. Alattuk élt Simonides és Anakreon, ők alapított- ták az academiát. Minden Perikles dicső kora felé sietett.

Kovács Gábor.

8-án Cseryni Antal könyvkötő és Fodor Lajos litografiai művekről.

— **Vélis Simon** természet (viz) orvosnak vasárnap sept. 7-én 1873 d. u. 5 ó. a „vizgyógyintézet” kert helyiségében V-ik nyilvános, népszerű előadása. Tárnya: A titkos betegségek és azoknak gyógyítása a természetes (viz) gyógy mód elve szerint. Melyre szakértők és nem szakértők egyaránt szívesen láttanak. A titkos betegségekről egy kis röpirat fog kiosztatni. Kedvezőtlen idő esetében sept. 8 vagy az azt követő legelső kedvező napon. Kolozsvárt, sept. 6-án 1873.

— **Balkányi Szabó Lajos** előfizetést hirdet Debreczben „Magyar Ősmesék” harmadik kötetére egy forinttal.

— **A bécsi császári pénzvédeben** megnyitott nemzetközi pénzértekezletben, melynek célja az érték, és pénzkérdésben közös megállapodást hozni létre, elméleti alap gyanánt Michel Chevalier, a párisi „Institut” híres tagja szintén részt vesz.

— **Manzi Gaetano** rablóvezért Olaszország rémét, 5 társával Frigentóban megölték; egy társa árulta el boszúból.

Árjegyzék. Sept. hó 4-én tartott hetivá sárról (alsó a. mő középár.) Tisztabuza 7 ft. 10 kr. Eleybuza 5 ft. 62 kr. Rozs 5 ft. 10 kr. Arp 2 ft. 78 kr. Zab 1 ft. 36 kr. Törökbuza 5 ft. — kr Pityóka 1 ft. 90 kr. Marhahus fontja 22. Kolozsvárt, hó sept. 4-én 1873.

806—1873 tan. éln. sz.— Kimutatása a Kolozsvár sz. kir. városban uralgó cholera járvány állásának 1873-ik évi jun. 18-tól kezdve 1873 évi szeptember 3. este 12 óráig.

Helység neve Kolozsvár sz. kir. város	Lakosság száma	A betegség kiterjedése	Beteg ma- rad	Szaporodt	Összesen	Ezekből				Jegyzés.
						meg- gyógyult	meg- halt	meg- gyógyult	meg- halt	
1	26,382	18/6	4		4	1	1	1	1	533
1		9/7								13
										61
										48
										13

Medgyesi Tivadar,
h. polgármester.

1873 augusztus 15-dikétől elkezdve következő renddel járnak Biasini gyorskocsijai

Kolozsvárról Tordára, Gyéres-Sz.-Királyra és vissza.

Kolozsvárról Tordára naponata délután 3 óra-
kor a vasuti vonat megérkezése után. Tordáról Ko-
lozsvárra naponata reggeli 7 óra-
kor.

Egy személy Kolozsvárról Tordáig vagy vis-
za 1-ső hely 1 frt 50 kr, 2-ik hely 1 frt 30 kr,
30 font szabadpodyászsza.

Mint hogy gyorskocsijainkkal sebesebben és
ölcsoiban lehet Torda és Kolozsvár között közle-
kedni, azért a t. cz. utazó közönség pártfogásába
ajánlani bátorodunk.

Torda és Gyéres-Szenkirályi pályaudvar kö-
zött is egy kényelmes gyorskocsit járatunk, a ki
Tordáról Gyéres-Szentkirályra a vonatokhoz és
vissza szállítsa az utasokat. — Tordáról indul
éjjel 11 óra 30 perczkor, Gyéres-Szentkirályról
Tordára éjjeli 2 óra-
kor, a vonat megérkezése után
rögtön. Egy személy díja Torda és Gyéres-Sz.-Ki-
rály között 1-ső hely 80 kr, 2-ik hely 70 kr.
Kisebb kézi táskák 25 fontosokig díj nélkül, na-
gyobb utazó bőröndök fontonként 1 kr-
jával szállítanak.

Felvételi és kiindulási hely Tordáról a Czifra
fogadó, Kolozsvárt a Biasini szállodája.

Kolozsvárról Deésre és Beszterczére és vissza
indul a gyorskocsi naponata kétszer, reggeli 7 és dél-
után 3 óra-
kor.

Kolozsvárt, augusztus 11-én 1873.

Kibédi Biasini Domokos.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.
Sept. 4-ről. 1873 5% metaliques 69.95.
nemzeti kölcsön 73.35. 1860-diki államköl-
csön 100.50 Bankrészevények 9.71 Hitelrészev-
nyek 241.— London 111.50. Ezüst 106.—
Cs. kir. arany 5.38 —. 20 frankos arany 8.91 —.
Földtehermentesítési kötvények: Magyar 77.
25. Temesi 74.—. Erdélyi 76.50. Horv. Szlavon.
76.—

Nyiltér.

[53—60]

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)

ugyszinte
hugycsőszűkülléseket, magömléseket
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

Dr. Handler Mór

orvos- és sebésztudor, szülész és szemész.

Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig
és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13.
szám 1-ső emelet 14. sz.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Felelős szerkesztő **Sándor János.**

914 2—3
A kolozsvári állami tanítónő képezde-
ben, folyó hó 10-én délelőtt 9 óra-
kor, külmagyarutcai b. Radácféle helyiségben
tartandó nyilvános árlejtésen ki fognak adat-
ni: a növendékek, tanítónők és cselédek
élelmezése és a mosás a jövő 187³/₄-ik
tanévre.

Árverezni kívánók az első tárgyra néz-
ve, a tavalyi egész vállalati árösszeghez
képest 800 frtot, az utóbbira nézve 100
frtot o. é. tartoznak bánatpénzül letenni,
mely összeg a vállalkozóval szemben, a
vállalati idő lefolytaig biztosíték képen
benn tartatni fog.

Az árlejtési feltételek Olasz Károly ké-
pezdei gondnoknál (bél magyarutca 40
sz. a.) előlegesen megtekinthetők.

Kolozsvárt sept. 4-én 1873.

Kovácsi Antal
jegyző.

913 2—3
Sz. 27183—1873.

Hirdetmény.

Melylyel közhírré tétetik, hogy Csik-Sze-
redán a dohány nagy tözsdei állomás, mely-
nek évenkénti dohány áru forgalma 46.144
forintot teszen, nyilvános verseny után
írásbeli ajánlatok beadása mellett az arra
alkalmasnak találandó vállalkozónak fog
átadni.

A szabályszerűleg kiállított 50 kr. bélyeg-
gel ellátott bepecsételt írásbeli ajánlatok
1873 október hó 6-án déli 12 óráig
a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság
elnökségéhez benyújtandók.

A további feltételek ezen m. kir. p.-ü-
igazgatóság kiadó hivatalánál, valamint a
csik-szépvyzi m. kir. pénzügyi biztosság-
nál megtekinthetők.

Kolozsvárt 1873 augusztus 27-én.

905 7—*

Birtok eladás.

Ns. Alsófehérmegye kis-enyedi já-
rásában fekvő Hosszutelke (Dorstadt) köz-
ségében egy 600 holdból álló birtok hoz-
zártartozó épületekkel együtt több évekre
haszonbérbe vagy esetleg örök áron el-
adó. — Értekezhetni Nagy-Enyedre F. M.
betű alatt címzett levelek által.

(689) 9—12
Legnagyobb fontosságú
szembetegeknek.

Mintán tapasztalható ismerem önnök
White-féle szemvizét, ismerem, mert az
anyámnak szeme fényét több élete-
sen vissza adta, egész bizalommal
fordulok önhöz (következik a megren-
delés).

Cospeda, 3/6 1872.

Hering Lajos.

Ezen valódi dr. White-féle
szemviz Erhardt Traugottól Gr.-Breiten-
bachban Thüringenben, nagy világhíre
mellett szabadalmazva is van, 1822 óta
mint legjobb nép- és háziszer — nem
gyógyszer — ismeretes és híres, és kap-
ható ivergőzámra 1 frtjával. **Kolozs-
várt: Binder K.** a „Szenthárom-
ság” címzett gyógyszerárában a bel-
monostortéczében; továbbá **Kronstád-
ter Józsefnél**, főter 2. sz. a zálog-
kölcson-intézetnél és a kül-monostorté-
czában 134. sz. a.

Fogfájást

egy családnál sem volna szabad hiányoznia.

Valódi minőségben 35 és 70 kros üvegekben kapható az egyedüli raktárakban

Kolozsvárt: Binder Károly a sz.-háromságához címzett gyógyszerárában.

Beszterczén: Dietrich és Fleischernél.

Gy.-Fehérvárt: Bíró M.-nál.

Brassóban: Jekelius A.-nál.

M.-Vásárhelyt: Bucher Miksánál.

N.-Bányán: Haracsek J.-nél.

N.-Sajon: Milde A. orvosnál.

Budán: Wlasek Ed. gyógyszerészénél.

Pesten: Török J.

N.-Szebenben: Thalmayer és társánál.

Sz.-Régenben: Leonhardt S. és J.-nél.

Segesvárt: Teutsch J. B.-nél.

Déván: Rosnyák A.-nál; Nagy-Enyeden:

Horváth Ferencznél.

907 6—16

801

19—*

Asztali és csemege borok, Dreher-féle palaczk sör

Teutsch J. B.-nél Segesvárt.

1862-beli-erdélyi asztali bor, „non plus ultra” nagy pal. — f. 70 kr.
1868 „ finom rizling — „ 90 kr.
1869 „ — „ — „ 90 kr.

Rajna és Mosel-borok:

Johannisbergi cabinet nagy pal. 4. ft. 40 kr.
Rüdesheimi 2 ft. 50 kr.
Liebfrauenmilch 2 ft. 15 kr.
Deidesheimi 1 ft. 65 kr.

Magyar borok:

Budai, finom sashegyi 1 nagy pal. 1 ft. — kr.
„ 1 kis pal. — frt 50 kr.
Somlaj, fehér jeles 1 nagy pal. — frt 88 kr.
Tokaji, ménesi és muskotály aszu 1 nagy pal. 1 frt 20 kr.
„ 1 kis pal. — frt 60 kr.
Champagnei Sillery grand mouss 1 nagy pal. 1 frt 60 kr.

Francia, spanyol és olasz borok

Bordeaux st. Julien, vörös ered. töltés nagy pal. 1 frt 65 kr.
Champagnei valódi Clicquot nagy pal. 4 frt — kr.
„ Fleur de Sillery nagy pal. 3 frt 60 kr.
Muscat-Lunel nagy pal. 1 frt 70 kr.
Lacrimae Christi nagy pal. 1 frt 60 kr.

Oszták borok.

Vöslau vörös nagy pal. — frt 92 kr.
Gumpoldskircheni, fehér nagy pal. 1 frt 20 kr.

Liqueurök:

Vanillás, valódi Bordeaux nagy pal. 2 frt — kr.
Ananas nagy pal. 2 frt — kr.
Anisette double, Amsterdami nagy pal. 1 frt 90 kr.
Maraschino di Zara nagy pal. 1 frt 60 kr.
Dupla köményes, val. szt.-pétervári nagy pal. 2 frt 50 kr.

Hölgy-liqueurök, igen finom:

Kávé, Curaçao, thea, Vanilia, viola nagy pal. 1 ft. 30. kr.
Bataviaia rak nagy pal. 1 frt 80. kr.
Cognac fi nede Champagne nagy pal 3 frt. —

Dreher féle palaczk sör

Ászokőr nagy pal. — 38 kr.
Márzsiusi nagy pal. — 40 kr.

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főter br. Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIRÜZLETÉBEN

főter, Gyulay-ház, felvállal mindennemű

könyvnyomdai munkákat.

Alóírt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonnan felszerelt és izletes be-
tűkkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomdai megrendelést** u. m.:

könyvek, bármely hazai nyelven, körözvények, rovatos ívek, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhirek,
báromítlevelék, vásárcédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb árat, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 frt.**

Felvállal könyvnyomdai munkát is.

HIVATALOS MUNKÁKRA NEZVE

a nyomda — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve,
hogy a papírok a legelső papir-gyárakból szereztetnek be. és azok a **hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak**,
a **legsükségesebb mintázatokból kész raktárt tart**, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövi-
debb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosítottik.

Gámán János örökösei könyvnyomdája.